МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АДАМА МІЦКЕВИЧА, ПОЛЬЩА
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ПОЛЬЩА
МОЛДАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, МОЛДОВА
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ, ГРУЗІЯ
ЦЮРИХСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ШВЕЙЦАРІЯ
РАДА «КАТОЛИЦЬКА РОБОТА З ПІВНІЧЧЮ (УКРАЇНА)», США
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ, ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ: УКРАЇНА І СВІТ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ»

30 червня 2022 р., м. Суми

УДК94:327(082)
М58

Друкується згідно з рішенням вченої ради
навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
(Протокол № 7 від 30 червня 2022 р.)

ОРГКОМІТЕТ ТА РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова оргкомітету:

Лянной Ю.О. – доктор педагогічних наук, професор, ректор Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Заступник голови оргкомітету:

Кудріна О.Ю. – доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Координатори оргкомітету:

Подрєз Ю.В. – кандидат історичних наук, доцент, директор навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин, доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Михтуненко В.В. – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Члени оргкомітету:

Потєхін О.В. – доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Сокирська В.В. – доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Ціватий В.Г. – кандидат історичних наук, доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Заслужений працівник освіти України.

Моцак С.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Горобець І.В. – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Жуков О.В. – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Оліцький В.О. – кандидат історичних наук, в.о. завідувача кафедри історії України Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Клочко М.О. – кандидат філософських наук, перший секретар з економічних питань Посольства України у Республіці Чилі (Республіка Чилі).

Кононенко Д.С. – другий секретар з консульських питань Посольства України у Фінляндській Республіці (Фінляндська Республіка).

Jakeli Levan – Professor, Dean of the Faculty of Law and Social Sciences, Batumi Shota Rustaveli State University, (Georgia).

Rackers Ken – Military Expert, Member of the Board of Directors «Catholic Work with the North (Ukraine)», (USA).

Putina Natalia – PhD (Political Science), Associate Professor State University of Moldova, (Moldova).

Łukaszewski Marcin – PhD, Assistant Professor Faculty of Political Science and Journalism AdamMickiewicz University in Poznań, (Poland).

М58 Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ: УКРАЇНА І СВІТ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ» (30 червня 2022 року).

Матеріали конференції друкуватимуться в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідальність несуть учасники конференції. Оргкомітет залишає за собою право на відмову в друкуванні матеріалів, що не відповідають вказаним вимогам або подані із порушенням встановленого терміну.

Збірник IV Міжнародної науково-практичної конференції присвячений актуальним питанням історії міжнародних відносин, актуальним проблемам всесвітньої історії, міжнародним відносинам та дипломатії на початку XXI ст. Особлива увага в матеріалах конференції відведено змінам у міжнародних умовах в умовах воєнних викликів. Матеріали збірника можуть знадобитися викладачам, аспірантам, студентам, всім, хто цікавиться проблемами міжнародних відносин.

УДК94:327(082)М58

© Колектив авторів, 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.
СУЧАСНІ МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Горобець Ігор
НІМЕЦЬКИЙ БУНДЕСВЕР ЗА УМОВ ПЕРМАНЕНТНОГО РЕФОРМУВАННЯ……10

Городецький Микола
СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН……....13

Гугул Оксана
СИСТЕМА СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ……15

Гуцало Сергій
ЕВОЛЮЦІЯ ПОЗИЦІЇ КРАЇН-ЧЛЕНІВ РСАДПЗ ЩОДО ПАЛЕСТИНСЬКО-ІЗРАЇЛЬСЬКОГО КОНФЛІКТУ……..17

Давлєтов Олександр, Черкасов Станіслав
ПОЛЬСЬКІ АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ З ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ТА ДИПЛОМАТІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ……....21

Дмитренко Степан, Дмитренко Оксана
ЕТНІЧНІ СПІЛЬНОТИ ЯК ПОЛІТИЧНИЙ СУБ'ЄКТ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ……28

Лиман Сергій
ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНА СПІВПРАЦЯ ФРАНЦІЇ ТА КІПРУ В 2017-2022 рр. Й ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ……...31

Мазур Володимир
ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИПЛОМАТІЇ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ……...34

Михтуненко Вікторія
УКРАЇНА-ТРИМОР'Я: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ……..37

Моцак Світлана
РОЛЬ МІЖДЕРЖАВНОГО СПІВТОВАРИСТВА У ФОРМУВАННІ НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ КОСОВО НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ……38

Нечаєва-Юрійчук Наталія, Троян Сергій
МІЖНАРОДНО-БЕЗПЕКОВИЙ ВИМІР СТРУКТУРНОЇ ТЕОРІЇ НАСТУПАЛЬНОГО РЕАЛІЗМУ ДЖ. МІРШАЙМЕРА……...41

Олійник Олег
ПОЗИЦІЯ КИТАЮ ЩОДО ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ……...43

Стрілюк Олена
«НОБЕЛІВСЬКА ЖІНОЧА ІНІЦІАТИВА: ПРОТИДІЯ НАСИЛЬСТВУ, ПОРУШЕННЯМ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА МІЛІТАРИЗМУ»……47

Слюсаренко Ірина
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ КУРСУ ДЕРЖАВИ: БЕЗПЕКОВІ АЛЬТЕРНАТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ)...49

Tulai Oksana, Alekseyenko Lyudmyla

PRAGMATICS OF FINANCIAL DECISIONS IN THE CONTEXT OF GLOBAL ECONOMIC CONFLICTS…….52
Ціватий Вячеслав
МОДЕЛЬ КРИЗОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ (DISASTER DIPLOMACY) ТА УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ І ДИПЛОМАТИЧНІЙ СИСТЕМІ КООРДИНАТ МОНДІАЛІЗОВАНОГО СВІТОУСТРОЮ XXI СТОЛІТТЯ: ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНО-ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕК……....54

СЕКЦІЯ 2.
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ І ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Аулін Олександр, Ауліна Олена
РОСІЙСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ……..58
Бессонова Марина
НОВІ РИСИ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ США ЩОДО УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У 2022 Р……..61
Брайчевська Олена
ФРАНЦУЗЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ У 2014-2022 РР……..64
Бровко Альона
МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИК ДЛЯ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС……...67
Гуменюк Борис
НОВЕ ОБЛИЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ……69
Живко Максим, Іващук Олег
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ САНКЦІЇ ЯК ФОРМА СТРИМУВАННЯ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ……..73
Запухляк Віталій, Прінц Володимир
ЄВРОПЕЙСЬКА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.76
Кеда Марина
ЄС І УКРАЇНСЬКІ МІГРАНТИ 2022: ЗМІНИ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК……79
Киридон Алла, Троян Сергій
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА 2014–2022 РР.: ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ВИМІР.82
Киридон Алла, Нечаєва-Юрійчук Наталія, Троян Сергій
СТРАТЕГІЧНИЙ КОМПАС БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ……...83
Крупеня Ірина
СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ АСЕАН ТА ЇХ РЕАКЦІЯ НА ВІДКРИТИЙ ВОЄННИЙ НАПАД РФ НА УКРАЇНУ……...85
Маклюк Ольга
ДИСКУРС МИНУЛОГО ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОПАГАНДИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ…….88
Мартинов Андрій
ІДЕОЛОГІЇ ЛІБЕРАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТІЇ ТА АВТОРИТАРИЗМУ У

МІЖНАРОДНО-ПОЛІТИЧНОМУ ПРОТИСТОЯННІ……..92
Поспєлов Андрій
ТРАВНЕВІ ПОДІЇ 1945 Р. В АЛЖИРІ, ЯК ПЕРШИЙ МІЖДЕРЖАВНИЙ КОНФЛІКТ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ……..95
Потєхін Олександр
НАТО НЕОДМІННО ОТРИМАЄ «ДРУГУ» ВІЙНУ, ЯКЩО НЕ ВТРУТИТЬСЯ НАЛЕЖНИМ ЧИНОМ У «ПЕРШУ»……..98
Сергійчук Володимир
РОСІЯ ВЖЕ НЕ МАТИМЕ СВОГО ОЛЕКСАНДРА МАКЕДОНСЬКОГО…….102
Теміров Юрій
ПРОДОВОЛЬЧА ЗБРОЯ ПУТІНА ТА СВІТОВИЙ БЕЗЛАД……105
Тодоров Ігор
МОСКОВСЬКИЙ ЧИННИК ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ…107
Толстов Сергій
МІЖНАРОДНО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОННОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 2022 Р……110
Чекаленко Людмила
ЗАХИСТ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ МЕХАНІЗМИ ООН…….113

СЕКЦІЯ 3.
ВІЙНА В МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ: ТЕХНОЛОГІЇ, МІЖНАРОДНЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Jakeli Levan
LEGAL GROUNDS AND CONSEQUENCES OF REFUSING MILITARY AID TO UKRAINE IN ARMED CONFLICT AGAINST RUSSIA……..116
Еткіна Ірина
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ФРОНТ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ 100 РОКІВ ТОМУ (1917–1921) І СЬОГОДНІ: СПРОБИ КОМПАРАТИВНОГО АНАЛІЗУ……..119
Кучук Андрій
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ: СТАБІЛЬНІСТЬ VS.ЕФЕКТИВНІСТЬ…….122
Подрєз Юлія
НАФТОГАЗОВИЙ ФАКТОР У БОРОТЬБІ КНР ЗА КОНТРОЛЬ НАД СПІРНИМИ ОСТРОВАМИ В ПІВДЕННО-КИТАЙСЬКОМУ МОРІ…….……..124
Мирончук Анатолій, Арсеєнко Тетяна
СВІТОВА БІБЛІОТЕЧНА СПІЛЬНОТА ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ВІЙНИ В УКРАЇНІ……..…126
Мирончук Олена
ПОЗИЦІЯ АВСТРАЛІЙСЬКОЇ НАУКОВОЇ СПІЛЬНОТИ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ В ПРОТИСТОЯННІ ВІЙСЬКОВІЙ АГРЕСІЇ РФ……..130
Романюк Віктор
НЮРНБЕРЗЬКИЙ ПРОЦЕС: ІСТОРИЧНЕ ТА ПРАВОВЕ ЗНАЧЕННЯ……..133

Стрілець Василь
ВІДОБРАЖЕННЯ БУЧАНСЬКОЇ РІЗАНИНИ В ІНТЕРНЕТ-ЕНЦИКЛОПЕДІЇ «ВІКІПЕДІЯ»……...136
Трюхан Дмитро
ПРОТИСТОЯННЯ ІСТОРИЧНИХ НАРАТИВІВ У США ЯК ПРОЯВ КУЛЬТУРНИХ ВІЙН……..138

СЕКЦІЯ 4.
ДИПЛОМАТІЯ, СВІТОВА ПОЛІТИКА І МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА

Власенко Валерій
ДО БІОГРАФІЇ ТА МІСЦЯ ПОХОВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДИПЛОМАТА ЄВГЕНА ГОЛІЦИНСЬКОГО…….141
Жуков Олександр
ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ ВСТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ВЗАЄМОВІДНОСИН КНР З КРАЇНАМИ АФРИКИ (1950-ТІ – 1990-ТІ РР.)……143
Казаков Геннадій
ЗАГОСТРЕННЯ АМЕРИКАНО-НІМЕЦЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ В УМОВАХ СТВОРЕННЯ ТРОЇСТОГО СОЮЗУ (КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)…….145
Мальшина Катерина
СЛОВЕНЦІ ПРО УКРАЇНЦІВ У ПОЛІТИЧНОМУ ДРУЦІ 1916-1918 РР……149
Маленко Людмила
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ КОЗАЦЬКІ ВІЙСЬКА ОСТАННЬОЇ ЧВЕРТІ XVIII СТОЛІТТЯ В ПЛАНАХ РОСІЙСЬКИХ САНОВНИКІВ……153
Оліцький В'ячеслав
РПЦ У ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ПЛАНАХ СРСР ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ 1940Х РОКІВ……159
Сергеєва Анна
DIASPORAL POLICY AND HUMANITARIAN PROJECTS OF GUAM MEMBER STATES: INSTITUTIONAL HISTORY AND STAGES OF FORMATION…….161
Сокирська Владилена
ДИПЛОМАТИЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ВІДНОСИНИ МІЖ РАДЯНСЬКИМИ РЕСПУБЛІКАМИ 1920-х РР. ……165
Турков Володимир
ІРАНСЬКА КРИЗА (1945-1946 РР.) ТА ЇЇ ПОЛІТИЧНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ…..168

СЕКЦІЯ 5.
СТУДЕНТСЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Буріков Віталій, Горобець Ігор
РАДЯНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ В КОНТЕКСТІ «КУЛЬТУРНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ»……..170

Бургар Маргарита, Михтуненко Вікторія
УКРАЇНО – ФРАНЦУЗЬКІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ……...……172
Ворона Катерина, Подрєз Юлія
РЕАКЦІЯ СВІТОВОЇ СПІЛЬНОТИ НА РОСІЙСЬКО-ГРУЗИНСЬКУ ВІЙНУ 2008 РОКУ……174
Голодюк Поліна, Горобець Ігор
ЕКОНОМІЧНЕ ТА ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ АРГЕНТИНИ ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ НАПЕРЕДОДНІ ФОЛКЛЕНДСЬКОЇ ВІЙНИ 1982 Р……...176
Гордієнко Дар'я, Жуков Олександр
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ЯК МОЖЛИВИЙ ЧИННИК ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ……...…179
Дериземля Поліна, **Михтуненко Вікторія**
РОЛЬ ПОЛЬЩІ У ЗМІНІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СХІДНОЇ ПОЛІТИКИ ПІСЛЯ ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ……181
Дюбченко Євгенія, Жуков Олександр
МАНДАТНА СИСТЕМА ЛІГИ НАЦІЙ, ЯК ЕЛЕМЕНТ КОЛОНІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ПІСЛЯ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ……...184
Дяченко Альона, Мельник Ганна
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА……..186
Єленевська Анастасія, Михтуненко Вікторія
СИРІЙСЬКА ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА: ВИТОКИ, ПРИЧИНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРІШЕННЯ…….189
Єрмолаєва Анна, Подрєз Юлія
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ……..191
Землякова Катерина, **Подрєз Юлія**
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ПІСЛЯ ВТОРГНЕННЯ РФ…….192
Ільяшенко Ілона, Горобець Ігор
ПРИЧИНИ ПОВСТАННЯ СИПАЇВ 1857-1859 РР……..195
Лиховоз Дар'я, Ціватий Вячеслав
ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛІ ДИПЛОМАТІЇ ТА ДИПЛОМАТИЧНОГО ЕТИКЕТУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ: ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ І ТЕМПОРАЛЬНИЙ ДИСКУРСИ……..197
Мамалига Олександр, Михтуненко Вікторія
РОБОТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У РЕАЛЬНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ……199
Мелешко Ірина, Михтуненко Вікторія
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ І ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ……201
Перестюк Владлен, Чекаленко Людмила
ЗМІНИ СВІТОПОРЯДКУ ПІСЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕМОГИ НАД РОСІЄЮ.202
Піддобрівна Марія, Мельник Ганна
ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ У РАМКАХ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ МІЖ СПОЛУЧЕНИМИ ШТАТАМИ АМЕРИКИ ТА КИТАЙСЬКОЮ

НАРОДНОЮ РЕСПУБЛІКОЮ……..203
Погребняк Катерина, Мельник Ганна
ВПЛИВ ЗМІ НА ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ІМІДЖУ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА……206
Розпутько Оксана, Жуков Олександр
КУРДСЬКИЙ ФАКТОР В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ…….208
Федотюк Вікторія, Мельник Ганна
АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ США: РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ……..211
Цікава Олена, Жуков Олександр
ІМПЕРІЯ ЦИН У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США……..214
Юрченко Максим, Жуков Олександр
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ РИМСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ЗА ЧАСІВ ПРАВЛІННЯ ІМПЕРАТОРА АДРІАНА……..216

браку житла для переселенців. За даними державного департаменту статистики Литви, станом на 24 березня як біженці з України зареєструвалися понад 30 тис. осіб. У Португалії станом на 22 березня зареєструвалися для отримання тимчасового захисту 18,5 тис. переселенців з України [1].

Варто зазначити, що міграційні рухи в умовах війни негативно вплинуть на економіку України. Як відомо, більшість населення, які виїхали за межі держави це жінки та діти. Якщо жінки та неповнолітні діти повернуться до України для возз'єднання сім'ї, то студентська молодь та школярі, які завершують навчання в інших країнах, можуть стати неповоротними мігрантами. Що є значною загрозою прискорення старіння населення в Україні. До того ж, це може призвести до дефіциту робочої сили в Україні та уповільнення темпів відновлення економіки держави після війни.

Щодо країн ЄС, то з одного боку великий наплив біженців ліг значним тягарем на економіку цих держав, проте з іншого - залишення молоді за кордоном може, частково, вирішити проблему старіння населення в Європі. У той же час, на ринку праці ситуація кардинально не зміниться. Оскільки, як показує практика, більшість вакантних місць пов'язані з професіями, в яких задіяні, як правило, чоловіки. Вакансій для жінок – значно менше. До того ж, українські біженці – це не трудові мігранти, навіть якщо вони і отримають дозвіл на працевлаштування це не вирішить проблему кадрового дефіциту у європейських державах.

ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

1. Вимушена міграція і війна в Україні (24 лютого — 24 березня 2022). URL: https://cedos.org.ua/researches/vymushena-migracziya-i-vijna-v-ukrayini-24-lyutogo-24-bereznya-2022/

2. Директива про тимчасовий захист 2001/55/ЕС, (рішення ради виконання (ЄС) 2022/382 від 4 березня 2022 року встановлення наявності масового припливу переміщених осіб з України у розумінні статті 5 Директиви 2001/55/ЄС та має наслідком запровадження тимчасового захисту. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32022D0382&fbclid=IwAR3naAWhqhM40qPJD3ywjPFE3qyLDXGDh25y3j6yiLhdkwWMGojW_llo1Yk

3. Економіка україни під час війни: оперативна оцінка, квітень 2022. Аналітична записка. URL: https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2022/04/UKR

4. Польські мери попереджають, що міста вичерпують свою потужність через зростання кількості українців. URL: https://www.theguardian.com/global-development/2022/mar/14/ukrainian-refugees-polish-mayors-warn

5. У Данії ухвалили спеціальний закон для українських біженців. URL: https://www.thelocal.dk/20220317/denmark-passes-special-law-for-ukrainian-refugees/

6. Українські біженці мають бути розподілені між федеративними землями URL: https://www.dw.com/de/ukrainische-fl%C3%BCchtlinge-sollen-auf-bundesl%C3%A4nder-verteilt-werden/a-61097179

Гуменюк Борис,
д.і.н., професор,
НПУ імені М. П. Драгоманова
Надзвичайний та Повноважний Посол України

НОВЕ ОБЛИЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

В національній Доповіді НАН України «Україна як Цивілізаційний суб'єкт

Історії та Сучасності» зазначалось, що «нинішнє місце України в глобальному світі характеризується тим, що вона і досі перебуває здебільшого у парадигмі об'єкта світової політики та цивілізації. Її суб'єктність була мінімізована внаслідок деструктивних перетворень та постійного, аж до збройної агресії, тиску Російської Федерації. Внаслідок неефективного політичного правління і державного управління, посилення корупції та олігархічного клієнталізму Україна потрапила під вплив більш потужних гравців, котрі намагаються обстоювати, задовольняти власні національні інтереси, зокрема, й за рахунок української суб'єктності» [1].

Проте повномасштабна агресія рф проти України, з одного боку привела до неймовірних руйнувань – тільки за трохи більше, ніж 3 місяці війни ми втратили більше 3 тис. людських життів серед цивільного населення, щодоби втрати в лавах ЗСУ складають від 60 до 100 осіб, до кінця поточного року падіння економіки очікується до 45 відсотків, країну покинуло більше, ніж 6,5 млн людей, а в середині нараховується 7,5 млн переміщених осіб [2], а, з іншого, спротив України проти агресора виступив потужним каталізатором зміцнення нашої суб'єктності, зростання її впливу на регіональні та глобальні процеси, посилення загалом в рази нашого авторитету на міжнародній арені як надійного, прогнозованого, відповідального партнера.

Мова йде про феномен цього спротиву в тому контексті, що для багатьох це був несподіваний, неочікуваний ефект, коли деякі західні експерти давали ЗСУ протриматись від 3 годин в повітрі до 21 години на суходолі проти «другої в світі армії». В умовах цих невтішних прогнозів Україна в черговий раз проявила свою неймовірну життєздатність, спроможність концентруватись і ще раз довела самій собі і світові, що історичний геном української громади складається із непереборного, непереможного бажання бути вільним, самодостатнім народом, самим визначати моделі свого цивілізаційного розвитку.

В цих екстремальних умовах українці і світ побачили нове обличчя української політичної влади, нове, вражаюче своїм героїзмом і професіоналізмом обличчя ЗСУ, громадянське суспільство знову додало неймовірного позитиву для чинення опору агресору, жоден державний і громадський інститут не лишився осторонь загальнонаціональної справи порятунку держави і, звичайно, всі ці нові виклики і загрози вплинули на формування нових якостей української дипломатії.

24 лютого 2022 р. стало поворотним моментом в житті кожного громадянина України, держави в цілому. Такі критичні точки в спіралі нашого історичного розвитку, які ділили його на «до» і «після» неодноразово траплялись. Досить згадати 22 червня 1941 р., або 26 квітня 1986 р., або славнозвісну дату 24 серпня 1991 р., але серед них лютневий поворот цього року має принципово важливий, стратегічний зміст. Проголошена москвою мета «обнулити Україну, українство», розтрощити державу, яка була «штучно створена» згідно із офіційною російською доктриною, примушує нас не тільки здолати ворога, відновити територіальну цілісність і суверенітет Держави в межах кордонів 1991 р., але і реально довести після Перемоги свою спроможність бути політично монолітною нацією, повноправним членом ЄС та євроатлантичного співтовариства.

У реалізації цієї амбітної і цілком реально досяжної мети особлива роль відводиться українській дипломатії. Яку особливу відмінність можна відмітити в її діяльності «до» 24 лютого і «після»? Якщо давати загальну характеристику її

довоєнного періоду, то без зайвої компліментарності, можна констатувати, що це був один із найефективніше діючих державних інститутів в період 1991-2021 рр. І для цього було історичне, кадрове, науково-академічне підґрунтя. Хоча і в статусі УРСР в складі СРСР Україна 26 квітня 1945 р. підписала в Сан-Франциско Статут ООН і таким чином поряд з іншими стояла біля витоків цієї міжнародної організації. До речі, нагадаю нещодавно на одному із засідань сесії ГА наш представник в ООН С. Кислиця досить резонно запитав присутніх в залі: «Підніміть руку, хто бачив підпис рф під заявкою про вступ до ООН?» В залі зависла тиша. Це до питання щодо міжнародно-правового механізму, як рф при необачному потуранні колективного заходу перехопила статус ядерної держави та постійне місце в РБ ООН із правом вето після розвалу СРСР. Увага всього «КЗ» до ядерного потенціалу України була неймовірною, таку ж пильність і прискіпливість не завадило б приділити ядерній зброї на території рф, яка в умовах існування СРСР була загальносоюзівським надбанням, навіть опосередковано належала Таджикистану, чи Вірменії, але аж ніяк монопольною власністю рф.

Постійне представництво УРСР при ООН в Нью-Йорку в жорстких лещатах радянської зовнішньої політики хоч і непомітно, але давало можливість проростати зернам української дипломатії, і з цих зерен вийшли потім такі потужні постаті – фундатори радянської української дипломатії, як Г.Й. Удовенко, А.М. Зленко, Ю.М. Кочубей, О.С. Сліпченко, Б.І. Тарасюк, В.Д. Хандогій, В.С. Огризко, десятки-десятки інших високопрофесійних дипломатів, які в 1991 р. мали можливість не на порожньому місці формувати сучасне міністерство закордонних справ України. [3]. Щодо науково-академічної складової, то ще за радянських часів в Київському університеті діяв такий його підрозділ як факультет міжнародних відносин та міжнародного права Він розпочав свою роботу ще в далекому 1944 р., потім після перерви поновив свою роботу в 1971 р. і виріс до Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Потужні школи підготовки майбутніх дипломатів з отриманням Україною незалежності утворились в Чернівецькому, Одеському, Львівському, Харківському університетах тощо. Тобто, наша дипломатія, починаючи з 1991 р. була досить фаховою, професійною із позитивним досвідом в царині багатосторонньої дипломатії, варто тільки нагадати, що ще в 1948-1949, 1984-1985 рр. Україна обиралась непостійним членом РБ ООН [4], але разом з тим вона була якоюсь тихою, малопомітною, малоініціативною, що, звичайно, відображало не стільки її суть, скільки суть вищого політичного керівництва, яке впродовж останніх 30 років нашого розвитку так і не спромоглося чітко сформулювати загальноприйнятну, об’єднуючу національну ідею, а намагалось провести країну «між краплинами дощу», тобто між Москвою та Вашингтоном. Такі маневри між курсом на європейську інтеграцію, політикою нейтралітету, та участю в роботі СНД на певних етапах давали ілюзорне уявлення якоїсь стабільності та прогнозованості, але у відповідності до жорстких правил real politic до добра привести не могли. Ще більшою провиною попередніх політичних еліт перед громадянами України, які їх постійно обирали чи то до ВРУ чи то на пост Глави держави була вбивча відсутність розуміння необхідності неухильно, на щоденній основі займатись внутрішньою політикою в державі. Всі розуміли етнічну, ментальну, духовну строкатість частин, з яких складається Держава Україна, але ніхто серйозно не займався вирішенням цього життєво важливого питання. Власне зараз ми пожинаємо плоди тих всіх прорахунків,

помилок, які були свідомо, чи несвідомо допущені попередніми нашими лідерами, яких таким словом можна назвати лише за формою, але не за змістом. Тому в таких умовах, яким би високопрофесійним не був дипломатичний корпус України, а він справді був і є таким, в системі конституційного поля він міг виконувати тільки поточні, тактичні завдання, але аж ніяк не бути лідером національного розвитку. Хоча і з патріотизмом українських дипломатів все теж гаразд. Я не пам'ятаю жодного випадку, щоб під час Помаранчевої революції, або на початку Революції Гідності, коли, ще В. Янукович був президентом, щоб хоч один службовець з якогось відомства написав заяву про звільнення по політичним мотивам. В МЗС України такі випадки носили масовий характер.

Сьогодні ми спостерігаємо народження і діяльність нової української дипломатії. Її характерними рисами є – активність, рішучість, ініціативність, наступальність в своїх діях по захисту національних інтересів на міжнародній арені. Посли за кордоном не чекають вказівок [5] з Центру, не узгоджують довго і нудно своїх дій та заяв, не відсиджуються в кабінетах, тому що після 24 лютого уже все узгоджено, підведено під один знаменник – робота на Україну, на оборону Держави, на Перемогу. Всі дії, які ведуть до досягнення цієї мети, є тим лакмусовим папірцем, який висвітлює придатність чи непридатність того чи іншого дипломата в його роботі за кордоном в умовах бойових дій в Україні. Взірець такої ініціативності та наступальності дав Глава Держави. Ще ніколи не була такою інтенсивною та ефективною його дипломатична робота. Практично щодня, щотижня Україну відвідують глави держав та урядів європейських і атлантичних держав. Створено міцну міжнародну коаліцію, в основі якої країни ЄС, НАТО, Японія, Австралія, Південна Корея та багато інших, які надають надзвичайно важливу не тільки політико-дипломатичну, але військово-технічну, фінансову, гуманітарну підтримку в нашій боротьбі із ворогом. В цьому контексті не можна не згадати пам'ятну дату – 26 квітня поточного року, коли на зустрічі на військовій базі ВПС США в Німецькому місті Рамштайн було створено військову міжнародну коаліцію представниками оборонних відомств більше, ніж 40 країн на підтримку України. Окремою, вагомою віхою в наших дипломатичних досягненнях стоїть дата 9 травня цього, коли Президентом США було підписано Закон про Ленд-ліз.

Звичайно, що в набутті всіх цих досягнень лежить заслуга не лише однієї якоїсь гілки влади. Це – здобуток спільних зусиль всіх складових Держави Україна і , в першу чергу, в умовах цього брутального нападу в рази більшого і першопочатково сильнішого агресора, наших героїчних Збройних Сил, інститутів територіальної оборони, всієї системи правоохоронних органів України. І на фоні таких незаперечних успіхів, як на театрі бойових дій, так і на дипломатичному фронті, потрібно критично оцінювати ситуацію, виявляти власні слабкі місця, працювати над їх усуненням.

В контексті даної теми, мені ще раз хочеться наголосити на тому напрямку, де наша дипломатія недопрацьовує, не використовує значний географічний масив, який містить солідний потенціал, що може працювати на наші інтереси. Я про це вже писав в останній своїй книзі «Із Щоденника Посла України. Київ - Нікосія – Київ» [6]. Мова йде про країни Африки, про цікавий, багатющий край під назвою Океанія. Одним із наслідків недостатньої уваги нашої дипломатії в цих частинах світу є обережна позиція, яку займають ці держави у важливих для України голосуваннях на ГА ООН. Так, наприклад, під час голосування за резолюцією ГА ООН 74/168 18 грудня 2019 р.

щодо ситуації з правами в незаконно анексованій рф АР Крим та м. Севастополь абсолютна більшість держав Африки, так само як і чимало держав Латинської Америки та Океанії, утрималися від голосування. Як дипломат-практик не дуже помилюсь, коли скажу, що їх позиція була сформульована не стільки з обізнаністю з реальною оцінкою ситуації з прав людини в Криму, скільки з «активними діями» російських дипломатів в цих країнах, щоб отримати бажаний для себе результат.

Тому робота з цими державами з метою залучення їх до проукраїнської більшості в ГА ООН має стати одним із основних завдань української дипломатії на найближчі роки. [7].

Таким чином, можна зробити висновок, що повномасштабна війна рф проти України спричинила певну трансформацію державних і громадських інститутів, дала поштовх для переосмислення і переоцінки їх діяльності, вживання таких засобів і методів в роботі, які найефективнішим способом впливатимуть на досягнення Перемоги над агресором, над відновленням територіальної цілісності та суверенітету Держави Україна. Окрему, свою важливу роль відіграє і буде відігравати в усьому процесі українська дипломатична служба.

ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

1. Національна Доповідь НАН України «Україна як Цивілізаційний суб'єкт Історії та Сучасності». - Київ, Ніка-Центр, 2020. – С. 280.

2. Richard Haass. A Ukraine Strategy for the Long Haul. - June 10, 2022. Режим доступу: https://www.foreignaffairs.com/articles/russian-federation/2022-06-10/ukraine-strategy-long-haul

3. Зленко А. Дипломатія і політика. – Харків, 2003. – С.34, С.50.

4. Спеціалізовані установи ООН. За ред. проф. Бруза В.С. - К., 1995.

5. Гуменюк Б. Наша дипломатія, к і Збройні Сили, сягнула неймовірно високого рівня. - Голос України. Газета ВРУ. 14 квітня 2022. Режим доступу:

6. Гуменюк Б. «Із Щоденника Посла України. Київ - Нікосія – Київ». – К., 2021. - С.201.

7. Резолюція з питання про Положення прав людини в АР Крим та м. Севастополь, Україна, Резолюція, прийнята ГА ООН 18.12.2019 р. 74/168. Режим доступу: https://undoes/ua/A/RES/74/168

Живко Максим,
к.е.н.,
Західноукраїнського національного університету
Іващук Олег,
здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Західноукраїнського національного університету

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ САНКЦІЇ ЯК ФОРМА СТРИМУВАННЯ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

Світова практика містить непоодинокі приклади застосування країнами економічних санкції, які стають потужним інструментом впливу для підтримання миру та безпеки. Історично санкції як обмеження в торгівлі мають давнє походження і використовувалися часто як інструмент стримування війни. Наприклад, це підтверджує європейський досвід використання економічних санкцій у XVII-XVIII ст., коли заборони стосувалися торгівлі загалом або окремими товарами, закриття портів. Активно економічні санкції почали використовуватися у другій половині XX ст. Відповідно до статті 41 Статуту ООН, такі заходи, не пов'язані з використанням збройних сил, можуть включати повний або частковий розрив економічних та